

דף תרגול: המסע הביתה - מיתולוגיה, אודיסאה ואיתקה

מהדורה למורה עולים חדשים

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מיתוסים יווניים נבחרים ואת המסרים שהם מעבירים על טבע האדם
- להבין את סיפור ההכרה בין פנלופה לאודיסאוס בשיר כ"ג
- לפרש את שיר "איתקה" של קוואפיס ואת הרעיון שהדרך חשובה מהיעד

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה - מיתוסים יווניים

1. ב – מרד והקרבה למען בני האדם
2. ב – כל מה שהוא נוגע בו הופך לזהב, כולל אוכל ואנשים יקרים
3. א – חשיבות הציות לעצות ואי הפרזה
4. ג – השתקפות עצמו במים
5. ב – אובידיוס

חלק ב' – נכון או לא נכון - האודיסיאה

1. נכון – כך מסופר ברקע לשיר כ"ג
2. לא נכון – היא מגלה ספקנות ולא ממהרת להאמין
3. נכון – כך מצוין בתקציר השיר
4. נכון – זהו פרט מרכזי בעלילת שיר כ"ג
5. לא נכון – מדובר בעשרים שנה

חלק ג' – השלמת מילים

1. אש
2. זהב
3. נרקיס
4. עשרים
5. דרך
6. פנלופה

חלק ד' – התאמה - דמות ותכונה או סיפור

1. 1 – ו (גנב אש מהאלים למען בני האדם)
2. 2 – ה (חמדנות שהביאה לקללה)
3. 3 – ד (טס קרוב מדי לשמש)
4. 4 – א (התאהב בבבואתו שלו)
5. 5 – ב (פיסל אישה והתאהב ביצירתו)
6. 6 – ג (חיכתה בנאמנות עשרים שנה)

חלק ה' – סדר נכון - שיר כ"ג באודיסיאה

1. אודיסאוס חוזר לביתו אחרי שנים רבות בים
2. האומנת מבשרת לפנלופה שבעלה חזר
3. פנלופה מגלה ספק ולא ממהרת להאמין
4. פנלופה עורכת את מבחן המיטה
5. השניים מכירים זה את זה ומתאחדים

חלק ו' – כתיבה ועיון

1. תלמיד יכתוב שפנלופה זהירה וחכמה, חששה מרמאות, ולכן בחרה לבדוק באמצעות מבחן שרק אודיסאוס האמיתי יוכל לעבור
2. תשובה אישית המתייחסת לרעיון מסע מול יעד, עם דוגמה אישית רלוונטית
3. תשובה תזהה תכונה אנושית אחת ותסביר כיצד המיתוס הנבחר ממחיש אותה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה בסיסית של מיתוס כסיפור שמסביר תופעה או ערך אנושי
- הזכרת מבחן המיטה כדרך ההכרה
- הדגשת חשיבות הדרך/המסע ולא רק ההגעה ליעד

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על מיתוסים מוכרים מהתרבות הפופולרית לפני המעבר לטקסטים
- כדאי להקריא קטעים נבחרים מתרגום טשרניחובסקי כדי להמחיש את הסגנון הפיוטי
- בחלק הפתוח מומלץ לאפשר שיתוף בעל פה לפני הכתיבה כדי לעודד חשיבה



דף תרגול: המסע הביתה - מיתולוגיה, אודיסאה ואיתקה

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על סיפורים יווניים עתיקים (מיתוסים), על אודיסאוס שחוזר הביתה אחרי מסע ארוך, ועל שיר בשם "איתקה".

📖 מילון קטן:

מיתוס	סיפור עתיק שמסביר תופעות בטבע או בחיי אדם
היבריס	יהירות וגאווה יתרה כלפי האלים
מטמורפוזה	שינוי צורה, הפיכה לדבר אחר
אודיסיאה	שיר עלילה יווני עתיק על מסעות אודיסאוס
פנלופה	אשתו של אודיסאוס שחיכתה לו עשרים שנה
מבחן המיטה	הדרך שבה פנלופה בודקת אם זה באמת אודיסאוס
איתקה	האי שאליו שב אודיסאוס, וגם סמל ליעד בחיים
ספקנות	חוסר נכונות להאמין בקלות למשהו

1 חלק א' – הבנה - מיתוסים יווניים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. על מה מספר הסיפור של פרומתאוס?

א) אהבה עצמית ב) מרד והקרבה למען בני האדם ג) חמדנות ד) יופי חיצוני

2. מה קורה למלך מידאס כשהוא נוגע בדברים?

א) הוא לא אוהב זהב ב) כל מה שהוא נוגע בו הופך לזהב, כולל אוכל ואנשים יקרים

ג) הוא מאבד את קולו ד) הוא בונה כנפיים

3. מה איקרוס עשה לא נכון?

א) חשיבות הציות לעצות ואי הפרזה ב) איך בונים ספינות ג) למה חשוב לטוס גבוה

ד) איך מנצחים במלחמה

4. במי מתאהב נרקיס?

א) אלה יפה ב) בת מלך ג) השתקפות עצמו במים ד) פנלופה

5. מי כתב את הספר שבו מופיעים המיתוסים?

א) הומרוס ב) אובידיוס ג) קוואפיס ד) סופוקלס

2 חלק ב' – נכון או לא נכון - האודיסיאה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אודיסאוס חוזר הביתה אחרי מלחמת טרויה ומסעות ארוכים	☐	☐
2	פנלופה מאמינה מיד שהאיש שחזר הוא בעלה	☐	☐
3	האומנת היא זו שמבשרת לפנלופה על שובו של אודיסאוס	☐	☐
4	מבחן המיטה הוא הדרך שבה פנלופה בודקת אם זה באמת אודיסאוס	☐	☐
5	אודיסאוס נעדר מביתו כעשר שנים בלבד	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. פרומתאוס גנב את ה _____ מהאלים ונתן אותה לבני האדם

2. מידאס קיבל את היכולת להפוך כל דבר שהוא נוגע בו ל _____

3. נרקיס התאהב בהשתקפות עצמו במים עד שהפך לפרח הנקרא על שמו - _____

4. אודיסאוס נעדר מביתו במשך _____ שנה

5. בשיר "איתקה" קוואפיס טוען שחשובה יותר ה _____ מאשר היעד עצמו

6. אשתו של אודיסאוס, שחיכתה לו בנאמנות, נקראת _____

4 חלק ד' – התאמה - דמות ותכונה או סיפור

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פרומתאוס	___	**א.** התאהב בבבואתו שלו
2. מידאס	___	**ב.** פיסל אישה והתאהב ביצירתו
3. איקרוס	___	**ג.** חיכתה בנאמנות עשרים שנה
4. נרקיס	___	**ד.** טס קרוב מדי לשמש
5. פיגמליון	___	**ה.** חמדנות שהביאה לקללה
6. פנלופה	___	**ו.** גנב אש מהאלים למען בני האדם

5 חלק ה' – סדר נכון - שיר כ"ג באודיסיאה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	השניים מכירים זה את זה ומתאחדים
☐	פנלופה מגלה ספק ולא ממהרת להאמין
☐	אודיסאוס חוזר לביתו אחרי שנים רבות בים
☐	האומנת מבשרת לפנלופה שבעלה חזר

☐	פנלופה עורכת את מבחן המיטה

6 חלק ו' – כתיבה ועיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מדוע לדעתכם פנלופה לא ממהרת להאמין שהאיש שחזר הוא אכן אודיסאוס? נמקו בעזרת מה שלמדתם על דמותה

2. בשיר "איתקה" נטען שהדרך חשובה מהיעד. הביעו דעתכם: האם אתם מסכימים? תנו דוגמה מחייכם

3. בחרו אחד מהמיתוסים שנלמדו וכתבו מהו המסר שהוא מעביר על טבע האדם (למשל חמדנות, יהירות, אהבה עצמית)

כרטיס יציאה

מהו מיתוס ומה הוא בא ללמד אותנו?

כיצד פנלופה מזהה שהאיש שחזר הוא באמת אודיסאוס?

מהו הרעיון המרכזי בשיר "איתקה" לגבי מסע ויעד?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀